

Атмосфералық ауаның сапасы

GRI 3-3 Тұрақты даму және климаттың өзгеруімен күресу стратегиясының ажырамас бөлігі атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын азайту болып табылады. Шығарындыларды азайту жөніндегі шараларды тиімді басқару және іске асыру Қордың тұрақты дамуында және Қазақстандағы экологиялық жағдайды жақсартуда маңызды рөл атқарады.

Біз атмосфералық ауаға ластаушы заттардың шығарындыларын азайту үшін жүйелі түрде жұмыс істеп жатырмыз. Портфельдік компанияларды қолдау эмиссияларды тұрақты қысқартуды қамтамасыз ететін техникалық және ұйымдастырушылық іс-шараларды іске асыруға бағытталған. Атап айтқанда, мынадай шаралар іске асырылуда:

- экологиялық тиімді жабдықты жаңғырту және енгізу,
- өнеркәсіптік және энергетикалық объектілердегі энергоблоктарын жаңғырту,
- түтін газын тазарту жүйелерін қоса алғанда, таза көмір технологияларын енгізу,
- көміртекті аз қажет ететін отын ретінде табиғи газға ауысу,
- шығарындыларды бақылаудың автоматты жүйелерін енгізу.

GRI 3-3 Ластаушы заттардың шығарындыларын басқару және бақылау бекітілген экологиялық саясат шеңберінде портфельдік компаниялар деңгейінде жүзеге асырылады. Ластаушы заттардың барлық шығарындылары қоршаған ортаны қорғау саласындағы заңнамамен және нормативтік-рұқсат беру құжаттамасымен қатаң реттеледі, атмосфераға шығарындылардың көлемі мемлекеттік органдар бекіткен әдістемелерге сәйкес есептеледі. Шығарындыларды азайту мемлекеттік органдармен келісілген әзірленген бағдарламалар мен жоспарларға сәйкес жүргізіледі.

GRI 3-3 Біз қоршаған ортаға әсер ететін аймақтардағы атмосфералық ауаның сапасын үнемі бақылап отырамыз. Өндірістік экологиялық бақылау шеңберінде аккредиттелген зертханалар уәкілетті органдар бекіткен бағдарламаларға сәйкес тоқсан сайын санитариялық-қорғау аймақтарының шекараларында және шығарындылар көздерінде өлшеулер жүргізе отырып, бақылау жүргізеді.

GRI 3-3 Атмосфераға ластаушы заттар шығарындыларының көлемін есептеу мемлекеттік
GRI 305-7 органдар бекіткен әдістемелерге сәйкес жүзеге асырылады:

- Мұнай өңдеу және мұнай-химия өнеркәсібі кәсіпорындары үшін атмосфераға зиянды заттардың жалпы шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- Жылу электр станциялары мен қазандықтар үшін атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын анықтау әдістемесі;
- Газды тасымалдау және сақтау объектілерінде атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- 4 санаттағы объектілерден атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларын есептеу әдістемесі;
- Ұйымдастырылмаған көздерден шығарындылар нормативтерін есептеу әдістемесі;
- Кәсіпорындардың шығарындыларынан атмосфералық ауадағы зиянды заттардың концентрациясын есептеу әдістемесі;
- Қоршаған ортаға шығарындылар нормативтерін анықтау әдістемесі және т. б.

GRI 3-3 Біз электр энергиясын өндіру, мұнай және газ өндіру, мұнай мен газды қайта өңдеу, газ химиясы және тау-кен металлургия секторлары сияқты секторларда автоматтандырылған мониторинг жүйелерін (АМЖ) орнату жөніндегі бағдарламаны іске асыруды жалғастырамыз. 2024 жылдың соңындағы жағдай бойынша қауіптіліктің I санатына жататын кәсіпорындарда 12 АМЖ белгіленді. Оның ішінде 9 кәсіпорын мемлекеттік ақпараттық жүйеге қосылған және деректерді «ҚР Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы Ұлттық деректер банкіне» әр 20 минут сайын автоматты түрде жібереді.

АТМОСФЕРАҒА ЛАСТАУШЫ ЗАТТАРДЫҢ ШЫҒАРЫНДЫЛАРЫ

GRI 305-7 2024 жылы Қор кәсіпорындарының ластаушы заттар шығарындыларының жиынтық көлемі -
SASB 488,1 мың тоннаны құрады, бұл 2023 жылмен салыстырғанда 2%-ға төмен.

Іс-шараларды іске асырудың, сондай-ақ жабдықтарды уақтылы жаңарту мен жөндеудің арқасында біз төрт жыл бөлінісінде атмосфераның негізгі ластаушыларының жалпы шығарындыларының жоспарлы түрде азаюын байқаймыз:

- күкірт оксидтері (3,7%-ға – 2021 жылы 236,4 мың тоннадан 2024 жылы 227,7 мың тоннаға дейін),
- азот оксидтері (3,5%-ға – 104,2 мың тоннадан 100,5 мың тоннаға дейін),
- қатты бөлшектер (2,4%-ға – 54,9 мың тоннадан 53,6 мың тоннаға дейін).

Ластаушы заттар шығарындыларының ең көп саны энергетика секторына тиесілі. Шығарындылардың негізгі көздері – энергия өндіру үшін қазба отындарын пайдаланатын жылу электр станциялары. 2024 жылы энергетикалық сектордың атмосферасына шығарындылар 345,0 мың тоннаны құрады. (Қор бойынша шығарындылардың жалпы санының 71%). Жалпы, энергетика секторындағы шығарындыларды азайтуға электростатикалық сүзгілерді, отын беру кезінде қолданылатын аспирациялық қондырғыларды жөндеу және бұрғылау станоктарындағы шаң ұстау жүйелерін жөндеу арқылы қол жеткізілді.

GRI 305-7 Мұнай-газ секторына шығарындылардың 28% (136,1 мың тонна) тиесілі. 2024 жылы шығарындылардың жалпы көлеміндегі көлік-логистика секторының үлесі шығарындылардың 1%-ын (4,7 мың тонна) құрады.

Атмосфераға ластаушы заттардың шығарындыларының көлемі, мың тонна

	2021	2022	2023	2024
Азот оксидтері (NO _x)	104,19	105,08	102,01	100,49
Күкірт диоксиді (SO _x)	236,41	235,60	233,952	227,73
Ұшқыш органикалық қосылыстар (ҰОҚ)	0,392	0,90	0,66	0,61
Көміртек оксиді (CO)	29,24	30,34	40,84	39,69
Қатты бөлшектер (PM)	54,880	51,24	53,05	53,65
Басқа	72,51	80,61	69,34	65,89
Барлығы	497,62	503,77	499,87	488,06

